DOCUMENT RESUME

ED 131 156 UD 016 557

TITLE Chao Hung Den Dat My (Welcome to America).
INSTITUTION Los Angeles County Commission on Human Rights, Calif.
NOTE 60p.

EDRS PRICE MF-$0.83 HC-$3.50 Plus Postage.
DESCRIPTORS Acculturation; American Culture; Cultural Awareness; Cultural Background; *Cultural Education; Cultural Traits; Culture Contact; *Ethnic Relations; Human Relations; Immigrants; *Indochinese; *Instructional Materials; *Refugees; Social Relations; United States History

ABSTRACT

The purpose of this booklet is to introduce Southeast Asian refugees to some American attitudes and social styles. The complete English text is repeated in Khmer (Cambodian language) and Vietnamese. Topics discussed include: America as a very young country; America as a mixture of different people; that urban life is complex, fast-paced, and sometimes lacking in human warmth; things traditional Cambodians, Vietnamese, and Americans have in common; the ability of Americans to set their own life goals; the admiration of independence by Americans; the considerable differences between the American generations; the informality of southern Californians; that communication among Americans is seldom subtle; that verbal and physical expressions by Americans may be quite unreserved; that respect for persons may take very different forms; and that the refugees are wished well in their life here. (Author/JM)

****
* Documents acquired by ERIC include many informal unpublished *
* materials not available from other sources. ERIC makes every effort *
* to obtain the best copy available. Nevertheless, items of marginal *
* reproducibility are often encountered and this affects the quality *
* of the microfiche and hardcopy reproductions ERIC makes available *
* via the ERIC Document Reproduction Service (EDRS). EDRS is not *
* responsible for the quality of the original document. Reproductions *
* supplied by EDRS are the best that can be made from the original. *
****

ED131156

U S DEPARTMENT OF HEALTH
EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY

CHÀO MỪNG ĐẾN ĐẤT MỸ

Welcome to America

UD016557

2

Los Angeles County Commission on Human Relations

COUNTY OF LOS ANGELES
BOARD OF SUPERVISORS

Peter F. Schabarum, First District
Kenneth Hahn, Second District
Edmund D. Edelman, Third District
James H. Hayes, Fourth District
Baxter Ward, Fifth District

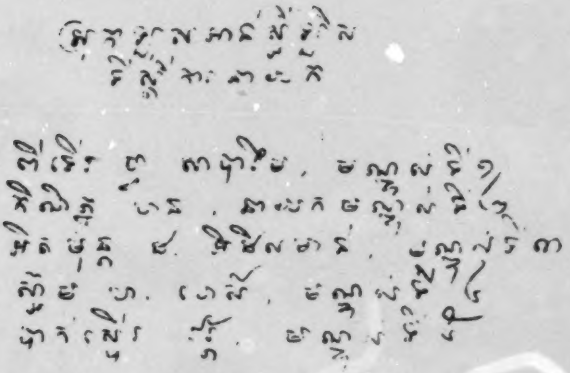

DÔ THÀNH LOS ANGELES
HỘI DỒNG QUẢN TRỊ

Peter F. Schabarum, Quận I
Kenneth Hahn, Quận II
Edmund D. Edelman, Quận III
James H. Hayes, Quận IV
Baxter Ward, Quận V

WELCOME TO AMERICA

An open letter to Southeast Asian refugees from the Commission on Human Relations for Los Angeles County.

Dear Friends:

A number of communities and governmental units in America have agencies which are responsible for building good relationships between people of different races, cultures and other special orientations. The Commission on Human Relations for Los Angeles County is one such agency.

We are aware that many of you have taken the interest and effort to learn about the history, geography and government of this country. We know, also, that other agencies and groups are providing you with information about facilities and programs which will influence your lives here. Our very special purpose in this booklet is to introduce to you some American attitudes and social styles. We have consulted with Cambodian and Vietnamese people who have already settled into life here. They have related to us those aspects of American life which they found most different and most in need of expl-

anation. They have also helped us to write this booklet and to translate it for your use.

Booklets similar to this one have been prepared to introduce Americans to the Cambodian and Vietnamese orientations. This Commission provides such educational materials in the belief that, where there is a willingness to learn about others and a willingness to respect other cultures, people can live together harmoniously.

The complete English text is followed by the Khmer (Cambodian language), and then by the Vietnamese. The portion of text appearing on any page corresponds with the text on other pages of the same number. Readers will be able to find a statement in their own language and share it with a person who reads another language.

THE UNITED STATES IS A VERY YOUNG COUNTRY

Americans have rituals and traditions which they observe and enjoy, but tradition is not deeply engrained in their daily conduct. Most Americans relate the word *"tradition"* to symbols of special occasions and holidays, such as a wedding gown, a Christmas tree, or a picnic on the Fourth of July. The American orientation is directed more toward new ideas, new products, new methods. Americans do not assume that a traditional way is better, wiser, or more enriching than a new way. This attitude toward change leaves many more decisions to the individual. Fewer things follow established patterns; there are more choices to be made.

AMERICA IS A MIXTURE OF DIFFERENT PEOPLE

The people of America vary greatly from one another in every imaginable way. They come from all parts of the world (and, therefore, are of all races). Some are recent arrivals, while others have lost all record of family histories outside this country. The settling of cultural groups has resulted in regions of this country which have specific characteristics. Americans may reflect not only the culture of their forefathers, but that of their

region of residence.

Unfortunately the diversity in America, as in any country, also includes people who will take advantage of others. Americans are not exempt from human failings.

URBAN LIFE IS VERY COMPLEX, FAST-PACED AND SOMETIMES LACKING IN HUMAN WARMTH.

Older Americans often reminisce about the olden days, when most people lived in small towns, life was simpler and more relaxed, everyone knew everyone else in town and, according to the reminiscence, people were more trustworthy.

Most Americans now live busy lives; they often comment that there isn't time enough to do all the things they want to do. Everyone, it seems, has time commitments and personal schedules. Punctuality is expected. Lack of punctuality is generally viewed as inconsiderate, or worse. On the other hand, since everyone's time is so limited, Americans are usually understanding when, for example, invitations must be declined because of conflicts of schedules.

In modern city life, where people are crowded into limited space, people have formed habits which substitute for the lacking space. They go about their own business, involving themselves in the lives of neighbors and coworkers only to a limited degree in selected ways. It is not unusual for apartment-dwellers to have no contact with their neighbors beyond saying an occasional *"Good morning."*

In the olden days the town cobbler knew the people who used the shoes he made and mended. Now shoes are made in factories and shipped to purchasers thousands of miles away. In the olden days the town postal clerk knew each customer by name. Now many people never see the postman who delivers their mail.

Advertising is a major industry. Each person must discern for himself which claims and promises are believable and true and which are false. A sophistication is required of the consumer. Trust must be practiced selectively. Statements which, in another society, might be considered personal promises may prove to be only empty words.

The American proverb *"It's the squeaking wheel that*

gets the grease" means that if you have a need you must call attention to that need and persist until you are satisfied.

In the olden days, as some remember them, one could leave his house unlocked without a worry. No stranger was likely to enter, to steal his belongings, or to harm his family. Strangers in the neighborhood were noticed and greeted. Now, especially in urban settings, it is wise to keep all doors locked, even during the daylight hours when someone is at home. Unfortunately, city people find it necessary to be very security conscious, both at home and away from home.

Not only private business, but public business, government, is also very complex now. There are many levels of government--national, state, county, and city. These governments provide such services as national defense, courts, employment counseling, licensing of certain workers, maintenance of national parks, schools, firefighting, sanitation, traffic control, meat inspection, and many many more.

Laws prohibit all government employees from accepting money or gifts in exchange for special favors. These

laws are enforced. The police officer cannot overlo a traffic violation for a price, nor can a department administrator offer a job in exchange for a share of the salary.

Public services are paid for through a variety of taxes, some of which are deducted from paychecks. It is not unusual for a single person to have one-fifth of each paycheck go to tax deductions. For the head of a family, the deductions would be smaller.

TRADITIONAL CAMBODIANS, VIETNAMESE AND AMERICANS HAVE THINGS IN COMMON.

Some attitudes held by the more traditional Cambodians and Vietnamese were, at an earlier time, quite common among Americans. These include: lifelong ties to a single community, belief in strong parental influence, negative feelings about going into debt (buying on credit), and negative feelings about brief styles and bold colors in women's clothing. Some segments of American society still practice these standards, but those segments are diminishing.

AMERICANS MAY SET THEIR OWN LIFE GOALS

Having an honorable personal reputation and the respect of others is of paramount importance to Cambodians and Vietnamese. To Americans, these are just two of many goals which they might choose. Personal fulfillment may also include: economic security or wealth, social status, intellectual achievement, artistic self-expression, or adventure.

While in some cultures there are clearly understood systems by which respect is accorded, this is less true in America. Age, lineage, or scholarship are less automatic keys to respect; personal worthiness is also taken into account.

People may also interact differently in different situations. While in Cambodia and Vietnam the boss is expected to live according to his station at all times and is treated with deference at all times, he is much freer here. For most Americans there is considerable separation between their public and private lives. The American saying, *"A man's home is his castle"* does not mean that it is a grand place; it means that within his home, he may do as he pleases. After working hours a boss and his employee may argue about their favorite

sports teams in a way that would not be possib with a Southeast Asian boss and subordinate.

INDEPENDENCE IS ADMIRED BY AMERICANS

There is another American saying, *"Stand on your own two feet."* Personal independence is encouraged and admired in America. Sharing is seen by Americans as commendable, but it is not an integral part of life here as it is in Cambodia and Vietnam. Even in the most basic living unit, the family, the difference is marked. Southeast Asian children are raised to follow the wishes of elders, to accept their responsibilities toward relatives, to think of the extended family when they make decisions. American children are taught to be self-sustaining, to prepare for setting their own life goals and managing their own affairs with little or no reliance on their parents.

The typical American family living unit consists of parents and young children. Grandparents and grown children most often have their own homes or apartments. Some elders live in establishments which provide lodging, meals and some nursing care. These are most often old people who need fairly constant supervision. As we have said, most

Americans live busy lives. Therefore, in the average family, there are times during each day when no one is at home to take care of elders. Many Americans have little or no contact with even first cousins. Blood ties do not entail lifelong involvement, interdependence and obligation for Americans.

American women are likely to be more assertive than Cambodian or Vietnamese women. They readily express their opinions in public and may even argue points of view. Being single is not an embarrassment to a young American woman or to her family. Married women may have personal aspirations aside from excellence as wives and mothers. Divorce is much more common here than in Southeast Asia. As one consequence, many households are supported and headed by divorced women. American attitudes and laws regarding women's roles are undergoing change. American women have become more independent and free to make personal choices.

THERE ARE CONSIDERABLE DIFFERENCES BETWEEN THE AMERICAN GENERATIONS.

In recent years there has been much comment in America about *"the generation gap"* -- profound differences between parents and children which make

it difficult for them to understand each other. As American children grow up they are less inclined to accept the opinions and decisions of parents without question. Children are, more and more, regarding themselves (and being regarded by others) as persons who have the privilege and right to develop their own ideas and (in later youth) to make their own life choices.

The generation gap is seen in attitudes toward love and marriage. Compared to Cambodians and Vietnamese, unmarried Americans (and even teenagers) are very free to choose the company they keep. They behave according to their own ideas of what is right and what is wrong. Decisions about conduct are made less often by parents or tradition and more often by the individual. Couples may forego all wedding traditions and elope or be married by civil ceremony only. This is true even in first marriages. Some unmarried couples, particularly younger adults, live together. This at first shocked traditional Americans; it is still unacceptable to many. Frequently, Americans who do not adopt the more liberal attitudes are, nevertheless, willing to respect the right of others to be different.

In Asian countries respect is given to elders and

and to those of high station. In America (ideally) each person, no matter how humble his circumstance, has personal dignity. The more liberal Americans apply this ideal of human dignity to young people (children) as well. The relationship between generations here is less authoritarian than in Cambodia or Vietnam.

SOUTHERN CALIFORNIANS ARE VERY INFORMAL.

Compared to Asian cultures, American manners are informal. Californians have a reputation as being among the most casual of all. For example, an Asian might walk up to a stranger, wait to be recognized, and then say, quietly, *"Excuse me, could you please direct me to the Hall of Administration?"* A very casual (and not necessarily impolite) Californian might ask in a strong voice, *"Say, where's the Hall of Administration?"*

It is no longer unusual for Americans to use only first names (the least formal way of addressing persons here), even in business situations.

American friends frequently share the expense of a meal out, or an evening's entertainment. A sugg-

estion to dine together is not necessarily an invitation to be that person's guest. Americans are not offended by an offer to *"split the bill."* In fact, the making of the offer is sometimes only a courteous gesture.

Entertainment in the home is also different here. Spontaneous meals with friends are not usual. An American who happens to be in a friend's home at meal time might excuse himself and go on his way, or he may invite his friend out to eat. He will not assume that he will be served dinner by his friend. Most home entertainment is prearranged; friends may be invited to dinner at a set time a week or more in advance of the day. The invitation may be for the entire family or for adults only.

While the Southeast Asian hostess will spend the evening in the kitchen preparing the best meal possible for her guests, she may be urged by American friends to come out and talk with them. To the American way of thinking, the most important part of the visit is not the food, but the shared conversation and company. American friends will be disappointed if their hostess stays in the kitchen.

COMMUNICATION AMONG AMERICANS IS SELDOM SUBTLE.

Americans tend to forego formality in favor of directness. Here people are often asked to *"speak their minds."* If someone wishes to know something, it is assumed that he will make inquiry. If he has a different preference or opinion, it is assumed that he will communicate it.

On first social meeting, Americans engage in *"small talk."* This includes getting to know about each other by asking such questions as where one lives, what work one does, where one works and other personal information. It is not immodest by American standards to take pleasure in talking about yourself and interests, or even to show enthusiasm.

In the course of everyday conversation statements are taken much more at face value among Americans than among Cambodians or Vietnamese. In conversation there are unstated messages which can be *"read between the lines,"* but, for the most part, things are said directly. Less is left to the listener's interpretation here than is true in Southeast Asian communications. When there are misunderstandings among American friends, withdrawal may be used to let tempers cool. Another

way which American friends may handle disputes and problems is through frank discussion--a method unfamiliar to most Southeast Asians. Sometimes withdrawal is interpreted by Americans as unwillingness to help make the relationship right again.

VERBAL AND PHYSICAL EXPRESSIONS BY AMERICANS MAY BE QUITE UNRESERVED.

Among Americans facial and body gestures, touching and language are used with varying degrees of freedom. Handshakes are customary, even between men and women. Other casual touching may include, for example, a hand on the arm to interrupt a conversation or a man's hand on a woman's back as he guides her through a crowded room. Some Americans may hug and kiss a great deal, while others may be no more demonstrative than Asians.

Gestures and facial expressions are often used to add emphasis to verbal statements. Conversations tend to be louder here; a soft voice is not always interpreted as a sign of refinement. Firm statements in easily audible volume may be signs of earnest conviction on the part of the American speaker.

These differences in verbal and physical expressions

are some of the most apparent cultural differences. A shout of delight may startle a traditional Cambodian; the quiet and composure of a Cambodian in the same situation may be almost beyond understanding for an expressive American.

RESPECT FOR PERSONS MAY TAKE VERY DIFFERENT FORMS.

While a Southeast Asian may not press his opinion upon another person out of respect for that person's feelings, an American, for the same reason, is not likely to drop by a friend's house without phoning first to see if it is convenient for his friend.

Between two Southeast Asian friends, the borrowing and lending of money would be accomplished with the minimum of discussion, to avoid injury to the borrower's pride. Between two American friends, by contrast, the loan might be made in a very businesslike manner, so that the lender does not appear to be in a superior position of power over his friend, but as an equal, instead. The loan is then not charity, but a mutual agreement.

Each of these instances is an example of throughtfulness. Good intentions take different forms,

depending upon the cultures of the people involved. Cambodians, Vietnamese and Americans who hope to relate successfully to one another will need to learn the significance of actions and not judge the actions according to an entirely different cultural orientation.

WE WISH YOU WELL IN YOUR LIFE HERE.

America, at its best, is a salad bowl holding many different ingredients (cultures). Each ingredient retains its own qualities and the combination is better than the ingredients taken separately.

This paper is made available as an educational service by:

The Los Angeles County Commission
on Human Relations
320 West Temple Street, Room 1184
Los Angeles, California 90012

The text was prepared by Carole Chan, Staff Consultant.

The Khmer (Cambodian language) translation is by Chant Saserei, Advisor for the Center for International Education, USC. The Cambodian calligraphy is by Saing Sorya. The Vietnamese translator has asked that we withhold his name because his family is in Vietnam. The Commission is grateful to them, to individuals who gave interviews and to those Cambodian and Vietnamese persons who reviewed this material and offered their suggestions:

Dr. Thich, Thien An, President, College of Oriental Studies, Los Angeles

Mr. Chant, Saserei, Advisor for the Center for International Education, USC - former Deputy Director of Foreign Affairs, Ministry of Education, Khmer Republic

Mr. Cong, Ngoc Duong

Mrs. Suzanne Figueroa

Mr. Chhuoen Kem, Vice President, Cambodian Association of Southern California

Mr. & Mrs. Viradet Kreng. Mr. Kreng is Co-Chairman of Southeast Asian Refugee Council (SARC), Los Angeles

Mr. Nguyen, Trong Thiet

Mr. Than Pok, Advisor for the Center for International Education, USC - former Chief of Cabinet, Ministry of Education, Khmer Republic

Mr. Sar Peou, Advisor for the Center for International Education, USC - former Chief of Cabinet, Ministry of Education, Khmer Republic

Mrs. Kim Sloca

Mr. & Mrs. Yang, Sem. Mr. Sem is President of the Cambodian Association of Southern California

ស្វាគមន៍ពីសហរដ្ឋអាមេរិក

សិរិនតីគណៈកម្មាធិការជំនាក់ទំនងរវាងសហរដ្ឋជាតិ និង
បន្ទុំស្ថានអង្គុីលីលេរបីកោះដែនសន្តិសុខនិងកិច្ចការអន្តរជាតិ

ជំនួញទីរួមមួយ

មានសមាគមមួយចំនួនក្នុងរដ្ឋសភាសហរដ្ឋអាមេរិក
ដែលធ្វើការបង្កើតជាក្រុមការងារដើម្បីជួយបណ្តុះបណ្តាលឲ្យ
មានជំនាក់ទំនងល្អប្រសើរទាំងរដ្ឋនិងជាតិដែលមានសារសំ
ខាន់ក្នុងការ ។ ហើយនៅក្នុងចំណោមក្រុមការងារទាំងនោះ ។
គណៈកម្មាធិការទំនាក់ទំនងរវាងសហរដ្ឋអាមេរិក
ជាមួយនឹងប្រទេសកម្ពុជាគឺជាក្រុមការងារមួយដែលមាន
ភារកិច្ចក្នុងការ ។

យើងនឹងបានជួបជាមួយនឹងប្រធានសភាតំណាងរាស្ត្រ
ក្រុមសភា និងការប្រជុំជាមួយនឹងក្រុមសហរដ្ឋអាមេរិក ។
យើងបានជួបជាមួយនឹងតំណាងរាស្ត្រដែលមានជាច្រើន
ដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ចង់ដឹងអំពីស្ថានភាពនយោបាយ
ឯណោះ ។ ចំណុចសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលយើងត្រូវនិយាយ
នឹងគាត់ទាំងនោះគឺ ការបោះឆ្នោតជាតិ ។ យើងបាន
ពន្យល់ពីដំណើរការបោះឆ្នោតជាតិ ។ ហើយយើងបានជួប
ជាមួយនឹងតំណាងរាស្ត្រដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ចង់ដឹង
ពីដំណើរការបោះឆ្នោតជាតិ ។ ហើយយើងបានជួបជាមួយ
នឹងសមាជិកព្រឹទ្ធសភាដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ចង់ដឹង
ស្ថានភាពនយោបាយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

.ក.
1

ចំពោះ ដូចមានចែង ។ ដោយហេតុនេះហើយ ការដែលមានសេចក្តីសន្យាថា
នឹងបានទៅកាន់ឋានសួគ៌ ដោយសារជំនឿ ។

ឋានសួគ៌ជាកន្លែងដែលព្រះវិហារដ៏ឧត្តមនេះនឹងបានរួមគ្នាជាមួយនឹងព្រះយេស៊ូវ ដែលជាព្រះអម្ចាស់ និងជាព្រះសង្គ្រោះនៃយើង ។ តើនេះគឺជាការពិតដែលអ្នកបានជឿដែរឬទេ ? ដោយសារតែមានសេចក្តីជំនឿ ទើបការមានការជាប់ឆ្នាំងនៅលើផែនដីនេះ នឹងបានត្រឡប់ជាការមានសុខនៅស្ថានសួគ៌ ។ ដូច្នេះហើយ ការដែលអ្នកជឿនេះ គឺដោយសារតែព្រះគុណរបស់ព្រះអង្គតែមួយគត់ ។

ឬអាចនិយាយថា ដោយសារតែព្រះគុណ ដែលមានន័យដូចគ្នា ។ ពាក្យថា ជឿ ក្នុងភាសាក្រិក មានន័យថា ទុកចិត្ត ឬ ពឹងផ្អែក ។ ដូច្នេះ ការជឿដល់ព្រះយេស៊ូវ ក៏មានន័យថា ការទុកចិត្តលើព្រះយេស៊ូវ ដែរ ។

សហារដ្ឋអាមេរិកជាប្រទេសសម័យនិយម

អាមេរិកាំងគោរពប្រឹងប្រែងការងារ ហើយជឿជាក់ថា ជីវិតមិនមែនជាការសប្បាយ ។ ទឹកចិត្តប្រឹងប្រែងការងារមិនសូវមានក្នុងសម័យកាលមុនៗទេ ដែលមនុស្សភាគច្រើនរស់នៅដោយការធ្វើស្រែចម្ការ ។ អាមេរិកាំងភាគច្រើនគិតថា ភ្ជាប់ពាក្យ "ពួកគេ" ទៅនឹងនិយមន័យនៃអ្នកសាងអាស្រម ឬក៏ខ្ជិលច្រអូសមិនចង់ធ្វើការ ជាដើម។ ពាក្យថ្កើកថ្កុំ ឬអាឡោះអាល់ តែងតែសំដៅទៅលើមនុស្សដែលមិនសូវមានលុយ ឬមិនសូវមានការអប់រំ ដែលរស់នៅក្នុងសង្គមដែលមានការរីកចម្រើនខ្លាំង ។ ពាក្យ "ជីវិតល្អ" ជាពាក្យដែលមានន័យថា ការងារល្អ ប្រាក់ខែខ្ពស់ ផ្ទះធំទូលាយ ឡានថ្មី ទូរទស្សន៍ថ្មី ។ អាមេរិកាំងមិនយល់ថា តើនរណាឬអ្វីជាអ្នកបង្កើតការងារ ប្រាក់ចំណូល ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ពួកគេគ្រាន់តែដឹងថា ពួកគេមានការងារធ្វើ ប្រាក់ចំណូលច្រើន ទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។ ការងារដែលពួកគេធ្វើមានតម្លៃច្រើន ។

សហារដ្ឋអាមេរិកលាយលំនាំជាយប្រជាជនខ្មែរក្រហម

ប្រជាជនដែលសហារដ្ឋអាមេរិកធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនៅលើលោក (ហេតុនេះមានន័យថាសង្គ្រាមទាំងអស់) ។ ដោយសារតែមានមិត្តភាពដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលរស់នៅលើទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ដែលមានការលើកទឹកចិត្តឲ្យធ្វើការងារ

ដែលកន្លងមកវិញដើម្បីនឹងនាំដំណឹងល្អទៅរាស្ត្រសាសន៍ដទៃដូចម្តេចដែរ ។

សភាពដូច្នេះគួរឲ្យសង្វេគណាស់ ដ្បិតសាសន៍យូដាមានចិត្តរឹងរូសក្នុងសេចក្តីជំនឿ ហើយមិនព្រមទទួលយោបល់ពីអ្នកដទៃទេ ។ អាចមើលឃើញថាមិនមែនគ្រាន់តែជាការលំបាកនៃការងារប៉ុណ្ណោះទេដែលធ្វើឲ្យលោកលើសចិត្ត ។

ដំណើរការនៅក្រុងស្មុកស្មាញ មានចង្វាក់ល្បឿន ប្រហាក់ប្រហែនការសម្ងំការពារកាត់ព្រៃដែរ

អាចមើលឃើញច្បាស់ៗ ដែលដឹកពីអតីតកាលដ៏មានប្រជាជនភាគច្រើនរស់នៅក្នុងក្រុងតូចៗ ហើយដើរតាមក្បួនច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់ដ៏ស្មុគស្មាញ ។ ម្នាក់ៗដឹងស្គាល់គ្នាទៅៗ ដោយសារដឹងពីប្រវត្តិ ហើយមានទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ។

សព្វថ្ងៃនេះ អាចមើលឃើញភាគច្រើនមានដើរតាមរបៀបណាស់ ។ គេច្រើនតែនិយាយពីគ្នាទៅលើប្រធានបទមិនសូវសំខាន់ តាមចិត្តរាងើយអស់តាមចំណាប់ ។ ម្នាក់ៗមិនសូវចំណេះ ហើយក៏មិនមានការងឿងឆ្ងល់ភ្ញាក់ផ្អើលដែរ ។ ពេលត្រូវការជំនួយអ្វីបានដូច្នេះ ។ ក្នុងការធ្វើដំណើរតាក់តែងក្នុងពេលដើរ និងការមកដល់ទាន់ពេលវេលាជាដើម ការអត់ធ្មត់បំផុត ហើយជាដំណើរដែលងាយស្រួលមិនខ្វល់ ។ ម្នាក់ៗធ្វើតាមចិត្តរៀងៗខ្លួន ដោយម្នាក់ៗមិនសូវរវល់ក្នុងពេលណាទេ ដែលមិនត្រូវការអត់អន់ធន់ក្នុងដំណើរការមិនយល់ព្រមខ្លួនសោះក្តីអញ្ចឹងដែរ ។

ដៅក្នុងខែនេះមានប្រជាជនរស់នៅតំបន់
ណាន់ ដែលមានមួយចំនួនរស់នៅតាមបណ្តោយដងទន្លេ។
ដែនដីនៃតំបន់ការចាស់ភាគច្រើន ដោយមិនអាចមាន
ពេលវាត់ទឹកអ្នកដឹកទាំង ឬដែលប្រកបការងារដទៃ
ផ្សេងទៀត។ ដោយសារធម្មជាតិមានដីគ្រប់គ្រាន់ ប្រជាជន
ភ្ជួរបាយគ្រប់តែគ្រានដែលហៅ "ស្រែរដូវ" រាល់ឆ្នាំមួយ
ដំណាំ។

ពីដើមដៅមិញ ដាច់ក្តីដែលអ្នកដើរលេងស្ទាត់
ទាំងអស់ អ្នកពាក់ព័ន្ធអ្នកដើរដែលតាត់ដើរ ឬដូចជាដែល។
សព្វថ្ងៃដែលអ្នកដើរដៅដោយសារមិនចង់ចាំ ដោយសារ
ដែលត់ត្រូវដែលដើរដែលយកបាត់ដីឬដែលដែល។ ដើម
ដើម អ្នកដែលសិក្សាស្រាវជ្រាវអ្នកដែលសិក្សាថ្មី
សព្វថ្ងៃដែលអ្នកភាគច្រើនមិនដែលដឹងដែលអំពីអ្នក
ដែលត់ដំបូងនេះ។

ការដែលយោងការដាក់ឈ្មោះតាមកម្ម ជួយសំខាន់
ណាស់ ព្រោះវាគ្រាន់តែចាំណាមួយគ្រាន់ដែលដាក់ដើម
ពាក្យសម្តីណាត្រូវដើម ពិតជាមានពិត។ ដូចគ្នា
ខ្លួនចង្កូតលើការដែលមានអស់ឈ្មោះ។ ដែលដែលដែល
ដៅក្នុងសង្គម ជួយឲ្យដែលយល់ដែលដែលពាក្យសម្តី
ដែលដែលដែលដែលដែលនេះ។

សូមនិយាយអំពីតំបន់មួយដែលដែលថា "ការណា
តម្រង់ដែលឮ ស្រុក ដើម

គេចាត់ឲ្យ" ព្រោះសេចក្តីថា ដើម្បីអ្នក
ធ្វើការនីមួយ អ្នកធ្វើនៃការចាប់ផ្តើមឲ្យគេចាប់
អារម្មណ៍ និងការនោះ ហើយធ្វើនៃតស៊ូលុះក្នុង
សំរេច ។

ការដឹងនាំឲ្យដឹង ដូចអ្នកឆ្លងទៅមុខទៅក្រៅ
គេអាចបំពារាក្យដូចគេ ដោយគ្មានក្រាក្តីឡើយ ។
គួរមានស្មារតីខ្លួនឯងជានិច្ច ឬមិនដែលក្រាប
ក្រែងអ្នកជំពារាក្យគេ: ឡើយ ។ អ្នកចំណែកក្តែលមក
ពីដំបន់ដីតាមរឿងក្រៅ ព្រោះគេដឹងខ្លួនជាក់ ហើយខ្លួន
ភាគជាក់ ។ សម្រាយនេះ ហើយដាក់ចេញ ដៅនឹងក្តីប
ព្រាះដូច: ក្តៅនៃបាតជាក់ដោះជានិច្ច ពោ: ពេលក្តៅ ក្ត
អាចមក្តុំអ្នកដៅក៏ដោយ ។

ចិនចំមានទំនុកចិត្តការឯកដៃនៃដៃលក្តុងក្តាញ
កិច្ចការសាធារណ: កិច្ចការក្តៅព្រាល ក៏ក្តុងសាញណាស់
ដៃរសម្បត្តិដែរនេះ ។ កិច្ចការក្តៅព្រាលមានលើនជាក់ តឹ
មានថ្ងៃជាក់ជានិ ជាក់ដូច ជាក់ចំបង់ នឹងជាក់ក្តែ ។
ក្រុមដឹកនាំបែបជាក់ទាំងនេះ: ខ្លួនការ: ការពារជានិ បំពេញ-
ជាការក្តែដែលតួលការ ដូចនឹងក្តុមគ្រួសារតំរាតការងារ
ចេញជ្រាបដូនអ្នកឲ្យមានបាន ដែលក្តុងសាធារណ: ការ-
ពារក្តើងនេះដូច: គ្រែ សំអាតសាធារណ: ពាំនៃតួចាក
នឹងសាច់ជំងឺអាហារ ហើយនឹងបំពេញការក្តែលៗ
ជ្រើនទៀត ។

ជ្រាប់ពាក្យឃាត់អ្នកដឹកនាំថាឲ្យខ្លួនសំគាត់អ្នក
ក្រាំង ឬអំណោយពីប្រជារាស្ត្រ ។

ក្នុងការជ្រើសរើសមិនអាចអនុវត្តន៍បានដោយទូលំទូលាយ ។ អ្នកវិនិច្ឆ័យមិនអាចដឹងពីការសម្រេចចិត្តដែលត្រូវធ្វើដោយមានការត្រួតពិនិត្យពីអ្នកដទៃបានទេ ។

ជ្រើសរើសអ្នកវិនិច្ឆ័យដែលមានជំនាញច្បាស់លាស់ ដែលមានប្រវត្តិល្អក្នុងការធ្វើការជាមួយនឹងក្រុមដែលមានភាពចម្រុះ ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការដោះស្រាយជម្លោះ ដែលមានភាពស្មោះត្រង់ និងមានការគោរពចំពោះសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ ។ ចំណាំ: មេធ្វើការមិនមានបទពិសោធន៍ក្នុងការជ្រើសរើសនោះទេ គឺជាបញ្ហារបស់អ្នកវិញ ។

ខ្ញុំមិនយល់ និងអាចមើលឃើញពីរបៀបដែលអ្នកឯទៀតមានទស្សនៈដូចគ្នា

ខ្ញុំមិនយល់ និងអាចមើលឃើញពីរបៀបដែលអ្នកឯទៀតមានទស្សនៈដូចគ្នា ដោយការប្រើប្រាស់ពាក្យសម្តីដែលមានន័យច្បាស់លាស់ ដែលមានភាពត្រឹមត្រូវ ដែលមានភាពស្មោះត្រង់ និងមានការគោរពចំពោះសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ ។ សម្លឹងមើលភ្នែកគូសន្ទនា ដើម្បីបង្ហាញពីការយកចិត្តទុកដាក់ ។ ប្រើប្រាស់ពាក្យសម្តីដែលមានន័យច្បាស់លាស់ ដែលមានភាពត្រឹមត្រូវ ដែលមានភាពស្មោះត្រង់ និងមានការគោរពចំពោះសិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃ ។

គេលសំអាត់របស់ខ្ញុំទាំងឡាយ ! មានឈ្មោះល្អ ល្អីឃ្លាញ និងការគោរពកើតឡើងចំពោះ ដែលទោះគ្រូដែលគេ ដាគេលពីរបីណ្ណោះ ដែលអាចមើលឃើញ ឬយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគេលសៅដៃ ឬជើង ដែលជាឱ្យសម្លាប់ ឬដែរភាពមានក្នុងខ្លួន ទៀតៗ ដូចជាសម្លាប់ ឬដែរភាពមានក្នុងខ្លួន ទៀតៗ ដូចជាសម្លាប់ ការសិក្សាសម្លៈ ឬការដឹងច្បាស់ ។

ក្នុងសង្គមនេះ លេខគោរពមានក្នុងលោកអស់ តាមចំណោះទឹកដី ។ ដៅសមាជិកនៃលេខ ការគោរព មិនដូចគ្នាតាមឬចំពោះទឹកដី ដែលគ្រូនិងតាមខ្លួនមានសម្បុរស្បែកខ្មៅ ។

ប្រសិនបើនរណាមានសិទ្ធិតាមរយៈចៅហ្វាយ ឬ ស្តេចណាមួយ ។ លើឆ្នេរនេះសត្វជា ឬ ក្បើតណាមួយ ដាយចៅហ្វាយបើនរណាគ្មានខ្លួនការគោរពជាងរយៅ ហ្វាយ គ្រប់ពេលវេលាគ្រប់តែម្តង ។ ដៅសហរដ្ឋអាមេរិក ការគោរពរាយចៅហ្វាយគ្រប់ពេលវេលាគ្រប់តែម្តងនេះ មិនដាការចាំច្បាប់ច្បាស់លាស់ឡើយ ។ ចំពោះអាមេរិកាំង ភាគច្រើនដើរតាមភាគរណៈ និងដើរតាមឯកជន ជើងជាច្រើន ។ អ្នកគិតអាមេរិកាំង "ខ្ញុំ:រមស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ដែលជាឱ្យអាទរមស់បុគ្គលណា:" មិនមែនគ្មានន័យថាជាទឹកដីឯណាមួយទេ គឺជាគេយល់ថា ក្នុងខ្ញុំ: គត់អាចដើរតាមការចិត្តគាមចិត្ត ។ ចំពោះអាមេរិកាំង បន្ទាប់ពីចប់ការសិក្សា រយៈពេលមួយ អាចធ្វើការគ្មានត់ដើរឱ្យអ្នកដទៃបង្គាប់ អាចធ្វើការគ្មានត់ដើរឱ្យអ្នកដទៃបង្គាប់ ។

រលៀមទេះ ជ្រើសមិនអាចដួចបាន៖ ដោយ-
សារតែអត្តន័យផ្សេង ។

អារម្មណ៍ការងារប្រមាណវិធីរាងភាគ

ក្នុងសិក្ខាសាលាមួយ គ្រូបង្រៀនបានសួរថា "តើលទ្ធផល
ណាដែលធំជាង" ។ ដោយមានចម្លើយខុសគ្នាច្រើនរយ
ចម្លើយគ្រប់ៗគ្នាសុទ្ធតែត្រឹមត្រូវ ។ ការពិតក្នុង
ក្នុងនេះគឺមានតែមួយគត់ ដែលមិនអាចផ្លាស់ប្តូរបាន
ក្នុងគ្រប់ស្ថានភាពផ្សេងៗ ។ ការរកឃើញនូវចម្លើយ
ដ៏ងាយស្រួលបែបនេះ ធ្វើឲ្យគ្រូមានការរំភើប ។ ដោយ-
ឡែក ក្នុងការប្រកួតប្រជែងជាច្រើនលើកច្រើនសារៈ៖
ក្នុងចំណោមចម្លើយទាំងអស់ ចម្លើយមួយណាដែលធំ
ជាងគេ ? ចម្លើយនេះគឺសំខាន់ណាស់ ។ ដើម្បី អ-
ធិប្បាយពីចម្លើយនេះ យើងត្រូវដឹងថា ចម្លើយ
ទាំងអស់នោះ ជាចម្លើយដែលបានមកពីការ
គណនាដោយប្រើប្រាស់ប្រមាណវិធីរាងភាគ ។

ក្នុងការគណនាទាំងអស់នោះ គ្រូបានប្រើប្រាស់ផ្លែ
ឈើក្នុងកន្ត្រកមួយ ។ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការ
ពិពណ៌នា យើងសន្មតថា ផ្លែឈើក្នុងកន្ត្រកនោះ
ជាផ្លែប៉ោម ។ ការសន្មតនេះ ពុំមានប៉ះពាល់ដល់
ភាពទូទៅនៃបញ្ហានោះឡើយ ។ ដូចដែលយើង
ឃើញដែរ ចម្លើយទាំងអស់ទាក់ទងនឹងប្រមាណវិធី

អាចមើលឃើញច្បាស់ ។ ដោយសារតែមានការរំលាយ
ចេញនេះ ក្នុងប្រព័ន្ធរាងកាយមានអ្នកដឹងស្រាប់ហើយ
ពីមុនមក ។ ដូច្នេះ ការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធ
អាសន្ន ដែលធ្វើឲ្យមានការរំលាយចេញ ក៏ងាយស្រួល
ជាងមុនដែរ ។ ការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធអាសន្ន
ដោយសារតែ ការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធ
ដើមវិញ ។

ដូច្នេះ អាចមើលឃើញថា ប្រសិនបើប្រព័ន្ធដើម
ដាច់សាច់ឈាមដូចជាមានរន្ធធំ ឬ ដាច់ទាំងស្រុង
ដូចជាមានរន្ធធំ ឬ ដាច់ទាំងស្រុង ដោយសារតែ
ការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម ដែលធ្វើឲ្យ
ការរំលាយចេញ ងាយស្រួលជាងមុន ។ ដូច្នេះ
ការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម ដែលធ្វើឲ្យ
ការរំលាយចេញ ងាយស្រួលជាងមុន ។

ការពន្យល់ស្តីពីលទ្ធផលនៃការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម និងការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធអាសន្ន

ដើម្បីអាចយល់ឲ្យកាន់តែច្បាស់ អំពីលទ្ធផល
នៃការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម និងការដាច់
សាច់ឈាមនៅក្នុងប្រព័ន្ធអាសន្ន ខាងក្រោមនេះ
ជាការពន្យល់ស្តីពីលទ្ធផលនៃការដាច់សាច់ឈាម
នៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម និងការដាច់សាច់ឈាមនៅក្នុង
ប្រព័ន្ធអាសន្ន ។

ក្នុងតំបន់ដែលមានសត្វសេះច្រើនដូចជាសេះមក។ ក្នុងអំឡុងពេលដែលមានការប្រជុំគ្នាច្រើនដូចជាពិធីបុណ្យសព (ដែលយើងហៅថាដង្ហែ) ជនជាតិក្នុងតំបន់នេះតែងតែយកសេះមកដង្ហែជាមួយនឹងរូបសព ដើម្បីបង្ហាញពីឋានៈរបស់ខ្លួន ដែលធ្វើការដង្ហែសេះជាច្រើនក្បាលក្នុងពេលតែមួយ។

ដោយសារតែការដង្ហែសេះនេះ ត្រូវចំណាយប្រាក់ច្រើនសម្រាប់ការទិញសេះ ការចិញ្ចឹមសេះ និងការថែទាំសេះ ដូច្នេះហើយទើបមានការប្រកួតប្រជែងគ្នាក្នុងការដង្ហែសេះ។ ការដង្ហែសេះនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេលដែលមានមនុស្សស្លាប់ ដោយមានការចូលរួមពីសាច់ញាតិ មិត្តភក្តិ និងអ្នកជិតខាង។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការដង្ហែសេះនេះ ត្រូវមានការប្រគំតន្ត្រីដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ប្រគំតន្ត្រីបុរាណ ដែលមានភាពខុសប្លែកពីតន្ត្រីដែលប្រើប្រាស់ក្នុងពិធីបុណ្យផ្សេងទៀត។ ការដង្ហែសេះនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានការចូលរួមពីសាច់ញាតិ មិត្តភក្តិ និងអ្នកជិតខាង ដើម្បីបង្ហាញពីការគោរពស្រឡាញ់ចំពោះអ្នកដែលបានស្លាប់ទៅ។

ឬក្នុងកាលខាងមុខ ។ ដរាបណាអ្នកនៅមានជីវិត
ក្នុងលោកនេះ កុំឈប់ធ្វើល្អ ឈប់ធ្វើទាន ឈប់ធ្វើ
កុសលនៅឡើយ ។ ពេលនេះ ទឹកភ្នែកទាំងប៉ុន្មាន
ដែលកំពុងហូរមិនស្រាកស្រាន់ ក្លាយទៅជាទេវ
កម្មដា ឬ ឈើឆាកមិនខាន ។

ប្រជាជនទៅរដ្ឋការដើម្បីរឹតត្បិតការតមាង ស្ទួងរកប្រើនមិនសូវប្រាកដ

ថ្ងៃខ្លះទៀតមានមនុស្សមួយចំនួន ទៅសុំជំនួប
ឯកឧត្តម ។ ពួកគាត់ទាំងនោះ ជាប្រជាជនដែល
ប្តឹងមកតាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ ដោយសារតែការតមាង
ស្ទួងរកប្រើនមិនសូវប្រាកដ ដែលធ្វើឲ្យពួកគាត់
ខាតបង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ពួកគាត់ចង់ជួបឯកឧត្តម
ដើម្បីសួរថា "តើរឿងនេះដោះស្រាយដល់ណា ?" ការ
ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ គឺមិនមែនជាការងារ ការងារ
ទេ ។

ដោយការចម្អែតចិត្តរបស់ឯកឧត្តម ទាល់តែឃើញ
ពួកគេមកសើចហើយសប្បាយ ទើបឯកឧត្តមសប្បាយ ។

ដូច្នេះឯកឧត្តមត្រូវតែរៀបចំជួបពួកគេ ដើម្បី
ឲ្យការចំណាយពេលរបស់ពួកគេ ដែលបានមកជួប
ពេលវិស្សាត្តពេលស្អាត ។ ការស្តី

ដែនដែលមានភ្លាយស្មុគស្មាញជាមួយគ្នា មិនវិមត្តិនឹងជាយើងឲ្យដោះស្រាយ ។ អមេរិកាំងជាន់ខ្ពស់ជាការប្រមូលមិនអាស់អន្តរាយ ក្នុងការណែនាំឲ្យដួលចេញគ្នាកន្លែងមានភ្លាយដែលជាសត្វដ៏ល្អ ។

ការគំរាមកំហែងដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ គឺនៅសត្វពីអាស៊ីដែរ ។ ការអញ្ជើញមិត្តភក្តីការភ្លាយដើម្បីដោយមិនញែកមួយដ៏ប្រតិកម្ម ។ ការណាមិត្តភក្តីមកលើមួយដែរ ដូចគេសរសើរពីមួយមានភ្លាយមិត្តភក្តីមួយនៃអំពោះសន្តិភាពនិងសន្តិភាព ឬក៏អញ្ជើញមួយដែរ: ឲ្យឈប់ដួលមានភ្លាយចុំណោះ ។

មិត្តភក្តីនេះ: មិនយល់ថាយើងឲ្យគ្នាអញ្ជើញគេដួលមានភ្លាយជាមួយទេ ។ ការគំរាមដែរ: ជាមិនវិតញែកដួលមួយ ហើយសេចក្តីអញ្ជើញ ឲ្យដើមួយអាចនឹង ឬយ៉ាងដែរ ។ សេចក្តីអញ្ជើញអាចមានជំពោះ: ជាមិនស៊ីគ្នាជាវិតមនុស្សពេញលិមគ្នាមិនក្នុងការប៉ុណ្ណោះ ។

លើអាស៊ីហើតអតែលើស្ថិតមេដែរ: ជ្រើនចំណាយពេលដើម្បីដែរ: ភ្លាយ ដើម្បីជ្រើមួយអាហារ ដួលធ្វើ ភ្លាយលើមិត្តភាមេរិកាំងសម្លាប់ស្រុកមេដែរ: ចេញមកការសម្លាប់ជាមួយនឹងៗ ។ ជំពោះ: អាមេរិកាំង ការសំអាងមិនមែនមួយអាហារទេ ដែរ ការភ្ញាស់ប្រយុទ្ធាក់ទិញភ្លាយជាដួលនឹងៗ ។ មិនអាមេរិកាំងនិងឯកមិត្តជាស្ថិតិ លើសន្តិសមេដែរ: ដែលតែលើសគ្នាដែរ: ភ្លាយ ។

ស្តីអំពីការទាក់ទងរវាង អាចារ្យគំរូ និងអាចារ្យដែលបង្រៀនយើង៖

ដូនជាតិអាចារ្យគំរូ ពេលណាគ្រូបង្រៀនយើងណា
និយាយចេញយ៉ាងណាៗ ចង់ឲ្យសិស្សធ្វើតាមយ៉ាងនោះ
ស្រុះស្រួល ។ ពោះគឺដូចនោះ៖ ដូច នឹងការចូលចិត្តផ្តាច់
ប្រាក់ខែជាដើម ក៏ដើរតាមនិយាយរបៀប ។

ការបង្រៀនដែលមិនស្មើ អាចារ្យគំរូតាមដើមនិយាយ
ពីរនេះ ពីណា៖ បន្ទុះដែលដើម្បីឲ្យស្តាប់ឮ ដើរចេញដើមមក
ដូចជាសារធីតុរំសើរដើរ ចុងបង ការដែលគេបានរាប់
នឹងពាក្យមានដាស់ដួនៗ ។ ចិនមែនជាការចង្អុលរកមក
ទេ ចិនស អាចារ្យគំរូ ដែលមកពីយើង នឹងចំណាំរាល់
យើង ។

ការបង្រៀនដែលទាក់ទងគ្នាដែលមាន ដើម្បីឲ្យ ចុងពីរនេះ
នឹងឃុន អាចារ្យគំរូ ដែលមកដែលមក ចង់ ។
ការបង្រៀនដែលដាស់នោះ មានគំនិតក្នុងរវាងយល់
ច្បាស់ ដោយពាក្យមិនច្បាស់ និយាយចេញ ចិនមែន
អាចារ្យគំរូ ដែលមកនិយាយ ចំពោះមុខ ដែលមក
និយាយយ៉ាងណាមុខ ពាក្យដែលមកដែលមក ដូចជា
ដូនជាតិ អាចារ្យ ការតាមដើរដែលមក ។ ចំពោះ៖ អាចារ្យគំរូ
ពាក្យមានការមិនច្រើនគឺនិយាយ ការងារមិនច្បាស់ ពាក្យមិនច្បាស់
ការងារ ដើម្បី ខ្លួនមិនមានការងារ ។

ត្រូវបានដឹងច្បាស់ ឃ្លាន ដឹង អាចម្ចាស់ដឹង ថែមទាំង សង្ឃឹម
ថាដឹងតាក់ចង់ឆ្លង ដោយឆ្លងតាមរយៈ ឆ្លងកាត់ពីជាតិណា
សភាវៈតាមរយៈ ទៅតាមតម្លៃ មិនមែនតែជាតិណា
ភាវៈនៃវិប្បដិសារៈ ទៀងទាំង ខ្លួន សោះ ។

ដើម្បីរួមជួនជាតិ ក្នុងចាំបាច់ ដាច់ខាត
ស្មារតីសង្ឃឹម ដឹង មានដឹងច្បាស់ ក្នុងការ
ទ្រឹង សហជួនភាពនៃ :

សហជួនភាពនៃ ជ្រើសជួនបាន ក្នុងការ ឱ្យមាន ដូច
ជានៃមិនមាន ដើម្បី (វិប្បដិសារៈ) ដើរមួយ ឆាយ ។
មួយ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ការណ៍ ដែលមាន សង្ឃឹម ដឹង
ដើម្បីការណ៍ ឆ្លងកាត់ ដោយ ដាច់ ដោយ ដាច់ ។

ឯកសារនេះ អាចជាតំណាងឱ្យការងារសម្រាប់ការិយាល័យ
របស់ :

គណៈកម្មាធិការទំនាក់ទំនងរវាងសភា
ស្តីពីបន្ទុសម្ងប់ស្តីពីសន្តិសុខ
ជាន់ ២០ ទីធ្លាដែមជ្រុលអាមេរិក , បន្ទប់ ១១៤៤
ខ្ពស់អាមេរិកសិន - អាមីហ្គាន ៤២០១២

អគ្គលេខាធិការសភាស្តីពីបច្ចេកទេសនៃការ
ជាអ្នកជំនាញការនៃគណៈកម្មាធិការ

ភាសាដែលបានប្រើប្រាស់ ជាន្ត. សន្តិសុខ ដែលមាន
ន័យថាសំដៅលើការពារជាតិ សន្តិសុខ ការពារជាតិ
ក្នុង (U.S.C.) ។ អក្សរកាត់ សារសារ ដែល.
ស្តីពី ។ អ្នកបកប្រែភាសាយូនសូមមិនឱ្យបញ្ចេញ
ឈ្មោះ: ក្រោះមាន ក្រុមការងារសម្រាប់ ។ គណៈកម្មាធិការ
សម្រាប់ដែលអំណាចគណៈនិស្សិតរបស់លោក ហើយលើ នីតិវិធីពាក់:
ការសម្រាប់លោកអ្នក ទីចាត់ការដើម្បីទទួលការសម្ភាសន៍ ពេលយើង
ចំពោះ: ប្រសិនលោកអ្នកនឹងត្រូវ ការិយាល័យ ទីចាត់ការដើម
ទៅការតម្រូវ នឹងដើម្បីដែលយោបល់ :

លោកជំទាវ ជាជ. ឆ្នោត. អាន ប្រធានក្រុមការ.
ទីភ្នាក់ងារប្រឹក្សាសាស្ត្រ ទៅកាន់ ខ្ពស់អាមេរិកសិន

លោក ជាន. សន្តិសុខ នឹងស្តីពីការពារជាតិ
ដើរមានសិទ្ធិហ្គាន់ក្នុង ដើម្បីអគ្គិភ័យការងារ ការពារក្នុងការ
ពាក់ព័ន្ធទីប្រឹក្សាយោបល់ ក្រុមប្រឹក្សាអប់រំជាតិ ក្រុមការងារទូទៅខ្លួន

លោក ឆ្ងល់. ប្រឹក. ឈ្មើម

លោក ស្ងើប ស្តីសាន - ឬក្តីក្តី

លោក ឈ្មោះ. ឱកាស អនុប្រធានសមាគមថ្មីខ្លួន

លោកនឹងលោកស្រី ទីភ្នាក់ងារ. ឆ្ងល់ សាលាក្រុមការ
ដែលក្រុមប្រឹក្សាជាតិសន្តិសុខ អាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍

លោក ស្ងាត់. ឆ្ងល់. ឈ្មោះ

លោក ប៉ុក-ជិន និស្សិតមហាវិទ្យាល័យ អប់រំ នៃ
សាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទភ្នំពេញ ដឹកនាំ ក្រុម អតីត
នាយកនិងកាសិយទូរស័ព្ទអប់រំជាតិ ទៅសាធារណរដ្ឋប៊ែលហ្សិក
លោក សរ-ពៅ និស្សិតមហាវិទ្យាល័យអប់រំ
នៃមហាវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ដឹកនាំ អតីត
នាយកទូរទស្សន៍អប់រំជាតិ ទៅសាធារណរដ្ឋប៊ែលហ្សិក
លោក ស៊ឹម គឹម-ស្រេង
លោកនិងលោកស្រី យ៉ម-ថៃយម ប្រធាន
សមាគមខ្មែរ

CHÀO MỪNG ĐẾN ĐẤT MỸ

Bức thư ngỏ của Uỷ-Ban Liên-Lạc Dân-Tộc vùng Los Angeles gởi đến đồng bào tỉ-nạn Đông Nam Á.

Thưa Quí Bạn:

Một số đoàn thể và đơn vị chính quyền tại Mỹ có những uỷ-ban phụ trách việc xây dựng mối bang giao giữa các thành phần dị chủng, không cùng một văn-hoá, với các khuynh hướng và trạng thái khác biệt trong xã hội. Uỷ-Ban Liên-Lạc Dân-Tộc của vùng Los Angeles nằm trong khuôn khổ của các cơ quan này.

Chúng tôi hiểu rằng đa số các bạn đều quan tâm, cố gắng tìm hiểu về lịch sử, địa dư và cơ cấu chính quyền của quốc gia này. Chúng tôi cũng hiểu rằng có nhiều cơ quan và đoàn thể khác cũng đang thông báo cùng quí bạn tin tức về những thể thức và chương trình cơ ảnh, hướng dẫn cuộc sống của quí vị trên đất Mỹ này. Mục đích duy nhất của chúng tôi qua cuốn sách nhỏ này là để giới thiệu cùng quí bạn vài quan điểm và khía cạnh của xã hội Mỹ. Chúng tôi đã có tham khảo với các kiều dân Cám Phù Chía và Việt Nam đã an cư lập nghiệp tại đây và họ đã trình bày cùng chúng tôi những khuôn mặt của đời sống Mỹ mà họ nhận thấy hoàn toàn khác biệt và cần được giải thích. Họ cũng đã giúp chúng tôi trong vấn đề soạn

thảo va phiên dịch cuốn sach nho này dè qui vi xử dung.

Một cuốn sach nho tương dương da duọc soạn thao de giới thiệu văn hoa cua xa hoi va dân tộc Cám Phu Chia và Việt-Nam cùng kieu dân My. Uy-Ban chung toi cung cấp nhưng loại tai liệu giao dục này trong niềm tin rang voi sự thiết tha tìm hieu ve văn hoa va dân tộc cua cac xã hội khac con nguoi sẽ chung song dăm thăm trong tinh thần xây dựng hơn.

Nguyên bản Anh Ngữ sẽ được kế tiếp bởi bản dịch Căm Phù Chia và sau đó bản dịch Việt Ngữ. Sử đánh số các trang đều tương tự ở nguyên bản cũng như nơi hai bản dịch, để tiện cho các độc gia Căm Phu Chia, Việt-Nam và Mỹ có thể phê bình và bàn luận cùng nhau.

MỸ LÀ MỘT QUỐC GIA MỚI VÀ TRẺ

Dân tộc Mỹ có những nghi thức và truyền thống mà họ hưởng ứng và tôn trọng, tuy nhiên truyền thống ít có ảnh hưởng sâu xa vào cuộc sống hàng ngày của họ. Phần đông dân chúng Mỹ thường liên kết chữ *"truyền thống"* với biểu tượng phản ánh các ngày lễ hay những cơ hội đặc biệt như là áo cưới, cành cây Giáng Sinh hoặc buổi đi chơi ăn cơm ngoài trời ngày lễ Độc-Lập Mười Bốn Tháng Bảy. Văn hoá và xã hội Mỹ có khuynh hướng hấp thụ một cách dễ dàng các tư tưởng mới, các sản phẩm mới, các phương pháp mới. Dân tộc Mỹ không nghĩ rằng bảo thủ, theo truyền thống là tốt hơn, hợp lý hơn hoặc phong phú hơn đường lối mới. Chiều hướng đổi thay này mang lại nhiều quyết định cho cá nhân và con người có nhiều lựa chọn hơn.

DÂN-TỘC MỸ LÀ TỔNG HỢP CỦA NHIỀU SẮC DÂN

Các bạn khó mà tưởng tượng được sự khác biệt giữa các cá nhân trong xã hội Mỹ. Họ đến đất này từ khắp mọi nơi trên thế giới (và do đó, từ mọi chủng tộc). Có một số người vừa mới đến trong khi một số khác đến đã quá lâu mất hẳn mọi liên lạc với nguyên quán của họ. Sự định cư của các sắc dân đã tạo nên cho xứ này nhiều địa phương với hình ảnh và phong thái đặc biệt. Do đó qua từng cá nhân Mỹ, sự phản ảnh về văn hóa của tổ tiên cũng như là địa phương

nguyên quán rất là rõ ràng. Điều đáng tiếc về nền văn hoá tổng hợp và phong phú tại Mỹ, cũng như ở các nước khác, là có những phần tử thường lợi dụng lừa lọc những người khác. Dân tộc Mỹ cũng không tránh khỏi được về vấn đề này.

ĐỜI SỐNG ĐÔ THỊ RẤT PHỨC TẠP, BẬN RỘN VÀ ĐÔI KHI VÔ TÌNH

Những bậc lão thành Mỹ thường luyến tiếc những ngày xa xưa khi mà tất cả phần đông mọi người còn sống trong những thành phố nhỏ, nói mà ai ai cũng biết nhau, với cuộc sống hàng ngày thanh thản, bình dị hơn và con người đáng tin cậy hơn.

Ngày nay phần đông dân chung Mỹ sống một cuộc sống rất là bận rộn và họ thường tiếc rằng họ không có đủ thì giờ để làm tất cả những gì họ muốn. Hình như cuộc sống của tất cả mỗi người đều bị chi phối bởi những thời khóa biểu. Sự đúng giờ, đúng hẹn rất là quan trọng. Sẽ bị xem như là không đứng đắn, bất lịch sự khi thất tín hoặc sai hẹn. Một mặt khác vì thì giờ eo hẹp của mỗi người, dân chúng Mỹ thường thông cảm sự từ chối các lời mời một khi có sự không phù hợp với chương trình cá nhân.

Với cuộc sống đô thị ngày nay, một cuộc sống đông

dạo trong một khuôn khổ chật hẹp đã tạo nên cho mỗi người một nếp sống riêng. Một nếp sống cá nhân ít liên quan đến láng giềng hay đồng nghiệp và nếu có đi chăng nữa thì cũng chỉ trong một mức độ hạn chế. Một nếp sống riêng rẽ với sự giao thiệp cùng hàng xóm láng giềng không vượt ra khỏi khuôn khổ của vài lời chào hỏi xã giao khi gặp nhau.

Ngày xưa người thợ làm giày của thành phố biết tất cả những cá nhân mang những đôi giày mà họ đóng và sửa. Ngày nay các xưởng làm giày đóng và gởi sản phẩm đi mọi phương, nhiều nơi xa ngàn dặm. Khác với ngày xưa khi mà người đưa thơ biết tên từng người trong địa hạt mình, dân chúng bây giờ ít khi biết đến người *"mang niềm vui"* đến cho họ.

Kỹ nghệ quảng cáo rất bành trướng trên đất Mỹ. Vì vậy mỗi chúng ta phải biết phân tách kỹ lưỡng chân giả của các sử quảng cáo, các lời hứa hẹn. Người mua phải có một đầu óc sáng suốt và lòng tin phải được cận nhắc cẩn thận. Những câu nói, những hàng viết, ở một xã hội khác có thể xem như là đáng tin cậy, nhiều khi chỉ là những lời suông vô nghĩa.

Câu châm ngôn mỹ *"chỉ có bánh xe kêu kiu kịt mới được châm nhớt"* ý nói nếu bạn cần một việc gì, bạn nên bày tỏ, kiên nhẫn trong vấn đề kêu gọi sự chú ý cho đến khi nhu cầu được đáp ứng.

Ngày xưa, như một số người trong chúng ta còn nhớ, chúng ta có thể rời nhà bỏ ngỏ không khóa mà không phải lo ngại vì không ai sẽ vào nhà ăn trộm đồ đạc hay làm hại gì. Khách lạ đến xóm sẽ được chú ý và chào đón giúp đỡ. Với cuộc sống nơi đô thị ngày nay, tốt hơn hết là chúng ta nên cẩn thận khoá cổng ngõ ngay cả những khi chúng ta có nhà lúc ban ngày ban mặt. Điều đáng buồn là ngày nay dân chúng nơi thành phố cảm thấy là cần phải cẩn thận về vấn đề an ninh bất cứ tại đâu.

Ngày nay không những các tủ sở mà ngay cả các hệ thống chính quyền và công sở cũng rất là phức tạp. Nào là hệ thống chính quyền quốc gia hay liên bang, chính quyền tiểu bang, chính quyền quận, chính quyền tỉnh. Mỗi chính quyền đều có các hệ thống hành chánh, quốc phòng, tư pháp, các văn phòng giúp dân chúng tìm việc, kiểm thí công nhân, bảo trì công viên, trường học, các cơ quan cứu hỏa, vệ sinh, điều khiển lưu thông, thanh tra y tế về cá và thịt và bao nhiêu nha sở khác nữa.

Luật pháp ấn định các công chức không được nhận tiền bạc hay quà tặng của dân chúng để làm ơn riêng. Các điều luật về vấn đề này được thi hành rất gắt gao. Các nhân viên cảnh sát không được ăn hối lộ để tha các sự vi phạm luật lưu thông, cũng như các nhân viên chính quyền không được hứa giúp những cá nhân vào làm việc với chính phủ bằng cách ăn chận một phần lương của họ.

Thuế lường và các hình thức thuế khác mà dân chúng đóng được dùng để trang trải các sở phí của các công sở. Không nên ngạc nhiên khi những người độc thân nhiều lúc phải đóng thuế hết một phần năm số lương của mình, trong khi đó những người có gia đình con cái thì tiền thuế có phần nhẹ hỏn.

NHỮNG ĐIỂM TƯƠNG ĐỒNG GIỮA NHỮNG NGƯỜI VIỆT-NAM, CĂM PHÙ CHIA VÀ MỸ THUẦN TÚY

Có rất nhiều quan điểm tương đồng giữa những người Căm Phù Chia và Việt-Nam thuần túy và những người Mỹ của một hai thế hệ trước. Những quan điểm như: liên quan chặt chẽ và lâu dài với nòi sanh trưởng của mình, tín tưởng và tôn trọng sự giáo huấn của các bậc phụ huynh, chỉ vay mượn, nợ nần trong trường hợp bất khả kháng (hoặc mua trả gop cũng vậy), trang phục kín đáo của người dàn bà, tránh các sự hở hang hay các màu sắc rực rỡ khó nhìn. Vẫn còn một số người trong xã hội Mỹ hiện nay tôn trọng các quan điểm này nhưng số người này đang giảm dần với thời gian.

NGƯỜI MỸ THƯỜNG ĐỊNH SẴN TIÊU CHUẨN CHO CUỘC SỐNG

Có danh vọng và được sự kính nể của mọi người là một điều quan trọng tối hậu cho người Căm Phù Chia

và người Việt-Nam. Đối với người Mỹ đó chỉ là hai tiêu chuẩn trong những tiêu chuẩn mà họ có thể đặt ra cho cuộc sống của họ. Sự thỏa mãn của cuộc sống cá nhân có thể bao gồm: sung túc hay giàu sang, địa vị trong xã hội, thành đạt trên đường học vấn, cầm kỳ thi họa đều hay hoặc phiêu lưu mạo hiểm.

Trong những nền văn hóa khác, sự kính trọng trong xã hội được đặt trên căn bản tuổi tác, gia đình và học vấn, những căn bản này không hoàn toàn đúng hoặc nếu có đúng chăng thì cũng không phải là những tiêu chuẩn duy nhất cho sự kính trọng trong xã hội Mỹ vì giá trị cá nhân cũng có ảnh hưởng phần nào trong vấn đề này.

Con người thường có những phản ứng khác nhau trong những hoàn cảnh khác biệt. Không giống như ở Việt-Nam hoặc Căm Phù Chia người chủ hoặc người giám đốc lúc nào cũng phải sống cho hợp với địa vị của mình và lúc nào cũng phải được kính trọng tại sở cũng như là ngoài đời, cuộc sống nơi đây có phần tự do hơn. Đối với dân chúng Mỹ sự biệt lập giữa cuộc sống xã hội và đời tư cá nhân rất là quan trọng. Câu châm ngôn Mỹ *"Mỗi người đều sống trong lâu đài của họ"* không có nghĩa là nhà họ rộng rải hoặc cao sang, mà ý nói trong khuôn khổ nhà mình, mình tự do muốn làm gì tùy ý. Sau giờ làm việc người giám đốc và các

nhân viên có thể ngồi bàn cãi về thể thao hay bất cứ việc gì một cách tự do không dè dặt, điều mà khó tưởng tượng có thể hiện hữu giữa chủ và thợ trong các xã hội Đông Nam Á Châu.

SỰ TỰ LẬP RẤT ĐƯỢC KÍNH NỂ BỞI DÂN CHÚNG MỸ

Một câu châm ngôn Mỹ khác *"Hãy đứng trên hai chân của anh"*. Sự tự lập rất được khuyến khích và khen ngợi trong xã hội Mỹ. Giúp đỡ và chia xẻ là một điều tốt đối với dân chúng Mỹ nhưng đó không phải là căn bản của cuộc sống như ở Căm Phù Chia và Việt-Nam. Ngay cả trong gia đình, nền căn bản của xã hội, sự khác biệt cũng rất là rõ ràng. Sự giao dục ở các xã hội Đông Nam Á Châu bắt các con em phải tuân theo lời giáo huấn của các bậc phụ huynh, phải biết trách nhiệm và bổn phận đối với thân quyến, họ hàng, phải nghĩ đến danh dự của đại gia đình trước khi quyết định một điều gì. Trong khi đó ý chí tự lập được nhấn mạnh trong sự giáo dục các con em trong xứ Mỹ này, dạy cho các thiếu nhi biết xác định các tiêu chí cho cuộc sống, tự làm các công việc và bổn phận cá nhân một mình ít cần hay hoàn toàn không tùy thuộc vào sự chỉ dẫn của các bậc phụ huynh. Một gia đình Mỹ thường gồm có một cặp vợ chồng và các con còn vị thành niên. Các con cái lớn hoặc ông bà đều đi ở riêng nơi nhà khác hoặc cư xá khác. Một số những người lớn tuổi sống trong những cư xá dành riêng cho người già với cơm nước và sức

khỏe được chăm lo chu đáo. Đó thường thường là những người lớn tuổi cần được sự chăm sóc thường xuyên. Như chúng tôi đã nói, dân chúng Mỹ sống một cuộc sống rất là bận rộn cho nên trong những gia đình trung bình, vợ làm chồng làm, không có ai ở nhà để lo lắng cho các bậc cha mẹ lớn tuổi. Phần nhiều người Mỹ ít hoặc không liên lạc với ngay cả những bà con họ hàng gần. Tình máu mủ ruột thịt chưa chắc đã là căn bản của sự liên lạc mật thiết, tuỳ thuộc hay bổn phận đối với người Mỹ.

Người đàn bà Mỹ thường ít thụ động như người đàn bà Căm Phù Chia hay Việt-Nam. Họ sẵn sàng diễn tả tư tưởng của họ và đôi khi bàn cải tranh luận cho quan điểm của họ. Sự độc thân không có chồng không phải là một việc đáng hổ thẹn cho cá nhân người đàn bà hoặc cho gia đình của họ. Người đàn bà có chồng ngoài ước vọng làm người mẹ hiền, vợ tốt, còn có những ước vọng cá nhân khác. Khác như ở các xã hội Đông Nam Á Châu, ly dị trong xứ này là một vấn đề rất là thông thường. Bởi lý do đó, một người đàn bà ly dị làm chủ gia đình không phải là một điều lạ. Quan điểm và luật pháp Mỹ đối với vai trò của người đàn bà trong xã hội đang thay đổi rất nhiều. Người đàn bà Mỹ được tự do hơn và có nhiều quyền lựa chọn trong đời sống hơn.

SỰ KHAC BIỆT GIỮA CÁC THẾ HỆ MỸ

Trong những năm gần đây *"sự khác biệt giữa các thế hệ"* được đề cập đến rất nhiều, các tư tưởng đi đôngg giữa cha mẹ và con cái đã gây nhiều trở ngại trong sự thông cảm lẫn nhau. Con em Mỹ càng ngày càng đặt lại vấn đề trong sự chấp nhận các tư tưởng và quyết định của các bậc phụ huynh. Con em Mỹ càng ngày càng tự xem *"và chấp nhận bởi những người chung quanh"* như mỗi cá nhân khác có quyền phát biểu ý kiến, bày tỏ tư tưởng, *"và lúc gần thành niên"* có quyền lựa chọn cuộc sống phù hợp với mình.

Sự khác biệt thế hệ được thấy rõ trong vấn đề hôn nhân và tình ái. So sánh với người Căm Phu Chia và Việt-Nam, những người Mỹ con độc thân *"và ngay cả trường hợp những con em trẻ còn vị thành niên"* rất là tự do trong vấn đề chọn bạn. Họ sống theo tư tưởng của họ. Cá nhân càng ngày càng dịnh đoạt nhiều hơn về phương thức và cuộc sống với sự chi phối của các bậc phụ huynh hay cổ phong càng ngày càng giảm dần. Đôi khi lễ cưới hỏi cổ truyền không còn có nghĩa đối với các cặp trai gái nữa. Họ tự thóat ly và cưới nhau ở tòa án đôi khi dù là dám cưới đầu tiên của mỗi người. Sự sống chung không cưới hỏi của các cặp trai gái, nhứt là những người thành niên, rất thường xảy ra. Vấn đề này lúc mới xảy ra đã làm chướng tai gai

mắt những người Mỹ thuần túy và cho đến nay vẫn có nhiều người không chấp nhận việc này. Tuy vậy thường thường những người Mỹ không chấp nhận những quan điểm phóng khoáng lại dễ dàng tôn trọng quyền dị biệt của những người khác.

Ở các nước Á Châu, các bậc lão thành hay những người có địa vị thường được kính trọng. Nơi đất Mỹ *"điều lý tưởng"* mọi người dù hoàn cảnh thấp kém đến đâu đi chăng nữa đều có nhân phẩm cá nhân. Những người Mỹ *"phóng khoáng"* áp dụng lý tưởng về nhân phẩm này vào trường hợp của thế hệ trẻ *"và ngay cả cho con nít"*. Mối giây liên lạc giữa các thế hệ nơi đây ít cứng rắn, gò bó hơn ở Cẩm Phù Chia và Việt-Nam.

DAN CHUNG MIEN NAM TIEU BANG CALIFORNIA RAT TU NHIEN, KHONG KHACH SAO VA KIEU CACH

So sanh voi nen van hoa A Chau, tap quan My binh di hon. Người dân California co tieng trong so nhung nguoi tu nhien khong khach sao nhut. Mot thi du dien hinh la nguoi A Chau muon nho ai chi duong se buoc den gan nguoi do, doi người đó thay minh roi mới hỏi một cach nho nhe *"xin loi ong, nhờ ông làm ơn chỉ giùm đường đi đến Tòa Đo Chính"* trong khi đó người ở California sẽ goi giat va noi *"Nay, Tòa Đo Chính ở đâu"*.

Đối với người Mỹ, vấn đề dùng tên gọi nhau bây giờ đã trở nên thông thường ngay cả trong những trường hợp thương mại hay buôn bán. (Ở Mỹ khi chưa quen và thân nhau thì trong vấn đề giao thiệp gọi nhau bằng họ mới đúng lễ hơn.)

Những người Mỹ bạn nhau chia tồn phí khi đi ăn hay đi chơi chung. Rủ nhau đi ăn chung không có nghĩa là mời hoặc đãi nhau. Người Mỹ không coi sự đề cập đến vấn đề *"ai trả phần nấy"* là một điều bất lịch sự. Trái lại đôi khi họ xem đó như là một cử chỉ thân thiện đối với bạn bè.

Ở Mỹ, việc tiếp khách ở nhà cũng khác hẳn. Ở lại ăn cơm nhà bạn một cách tự nhiên là một việc ít xảy ra. Khi đến thăm bạn, gặp lúc giờ cơm người Mỹ sẽ xin phép đứng dậy ra về hoặc nếu cơm chưa nấu thì sẽ rủ chủ nhà đi ăn cơm ngoài. Họ sẽ không bao giờ nghĩ rằng bạn sẽ dọn cơm mời mình ăn. Phần đông các sự tiếp khách tại nhà đều đã được định sẵn trước. Thường thường, lời mời được chuyển đến bạn bè ít nhất một tuần trước bữa cơm. Có thể cả gia đình đều được mời hay là chỉ có người lớn.

Trong khi bà chủ nhà ở Đông Nam Á Châu cắm cụi trong bếp làm những món ăn đặc sắc, nếu ở Mỹ,

những người bạn Mỹ sẽ kêu gọi bà ấy ra nói chuyện hàn huyên. Theo tư tưởng Mỹ sự quan trọng nhất trong việc tiếp đãi khách không phải là thức phẩm mà là sự gặp gỡ thăm hỏi chuyện trò. Những người bạn Mỹ sẽ lấy làm thất vọng nếu bà chủ nhà ở mãi trong nhà bếp.

SỰ LIÊN LẠC GIAO THIỆP GIỮA NGƯỜI MỸ RẤT LÀ TRỰC TIẾP

Người Mỹ có khuynh hướng thích trực tiếp hơn các sự xã giao rườm rà. Trong xứ này mỗi người thường được kêu gọi *"diễn tả tư tưởng của mình"*. Nếu một người nào muốn biết một việc gì thì hầu như người ấy sẽ đi tìm hiểu, nếu người ấy có một sở thích hay một ý kiến khác thì hầu như người ấy sẽ bày tỏ.

Trong các cuộc gặp gỡ sơ giao buổi ban đầu, người Mỹ thường hay *"hỏi chuyện phiếm"* nghĩa là muốn biết về nhau qua những câu hỏi về chỗ ở, việc làm, sở làm và các vấn đề cá nhân khác. Sự vui vẻ nói chuyện về mình, sở thích của mình và thích thú khi nói về mình đối với người Mỹ không phải là một sự khoe khoang.

Đối với người Mỹ, trong các cuộc nói chuyện hàng ngày, những câu nói thường diễn tả những gì họ nghĩ hơn là đối với người Cam Phu Chia và Việt-Nam. Đôi khi cũng có một vài hàm ý có thể *"thoáng thấy qua các câu nói những phần lớn các ý nghĩ đều được diễn tả một cách*

trực tiếp". Ở Mỹ người nghe ít phải cố gắng tìm hiểu ý của kẻ nói qua các lời hỏn là ở Đông Nam Á Châu. Khi có một sự hiểu lầm giữa hai người Mỹ bạn nhau, họ có thể nhường nhịn nhau cho cơn nóng nảy, tức giận lắng xuống, hoặc họ có thể giải quyết các vấn đề và các sự xích mích bằng cách nói thẳng cùng nhau, một phương pháp ít quen thuộc với dân chúng Đông Nam Á. Đôi khi sự nhường nhịn có thể làm người Mỹ hiểu là có sự không muốn liên lạc bang giao cùng nhau nữa.

NGƯỜI MỸ RẤT LÀ TỰ NHIÊN TRONG CỬ CHỈ VÀ LỜI NÓI

Người Mỹ rất tự nhiên trong cử chỉ và lời nói, nét mặt và dáng điệu. Sự bắt tay rất là thông thường, ngay cả giữa dàn ông và dàn bà. Các cử chỉ dụng chạm thân mật như chạm vào tay bạn để ngừng lời nói của người ấy, đặt tay lên lưng người dàn bà để dìu đi qua chỗ đông người là chuyện tự nhiên - Đối với người Mỹ sự ôm nhau hôn hít rất thường xảy ra, trong khi những người khác cũng dè dặt, kín đáo không kém người Á Châu - Ngoài ra người Mỹ cũng thường dùng nét mặt và dáng điệu để nhấn mạnh thêm cho lời nói. Trong xứ này dân chúng nói chuyện có vẻ ồn ào hơn và đối với họ ăn nói nhỏ nhẹ, dịu dàng không có nghĩa là thanh tao hơn. Các ý kiến kiên quyết trình

bày một cách mạnh mẽ là dấu hiệu của sự tin tưởng mãnh liệt đối với diễn giả Mỹ. Sự khác biệt về hình thức của cử chỉ và ngôn ngữ là một trong những khác biệt văn hoá của hai xã hội. Tiếng la khi vui mừng sung sướng có thể làm giựt mình một người Căm Phu Chia thuần tuý, trong khi đó sự im lặng và điềm tĩnh của người Căm Phù Chia vào một trường hợp tương tự là một điều khó hiểu đối với người Mỹ.

SỰ KÍNH TRỌNG KẺ KHÁC ĐƯỢC DIỄN TẢ DƯỚI NHIỀU HÌNH THỨC

Khi kính trọng ai và không muốn làm phiền lòng người ấy, người Đông Nam Á thường tránh không thuyết phục, ép buộc họ theo tư tưởng mình. Tương tự như vậy người Mỹ ít khi đến nhà bạn bè mà không gọi điện thoại trước để xem có tiện cho bạn về việc mình ghé qua không.

Ở Đông Nam Á, sự vay mượn giữa bạn bè rất kín đáo với một sự bàn luận tối thiểu hầu tránh khỏi chạm tự ái của người đi mượn. Ngược lại giữa hai người Mỹ bàn nhau, sự vay mượn được thảo luận một cách rất là thương mại để chứng minh sự bình đẳng và tránh khỏi cảm nghĩ thế hơn, thế kém giữa người vay kẻ mượn - Như vậy sự cho vay không có nghĩa từ thiện mà là một sự thỏa thuận tương đồng.

Mỗi trường hợp kể trên là một thí dụ về sự cần trọng trong phép xử thế. Các hình thức hảo ý thay đổi tuỳ theo nền văn hóa của xã hội của từng nhóm người. Với hy vọng chung sống và hợp tác trong tinh thần xây dựng, người Căm Phù Chia, người Việt-Nam và người Mỹ cần phải cố gắng tìm hiểu ý nghĩa của các hành động, cử chỉ chứ không nên phê phán các hành động, cử chỉ dựa trên nền văn hóa của xã hội mình.

CHÚNG TÔI CHÚC QUÍ VỊ NHIỀU THÀNH ĐẠT TRONG ĐỜI SỐNG TRÊN ĐẤT MỸ

Nước Mỹ với các nền văn hoá của các sắc dân cũng giống như nghệ thuật nấu ăn với nhiều gia vị, mỗi gia vị có một hương vị đặc biệt riêng nhưng sự hoà lẫn sẽ dưa đến một kết quả mỹ mãn và đặc sắc hơn.

Tài liệu giáo dục này được trình bày bởi:

Uỷ-Ban Liên-Lạc Dân-Tộc Vùng Los Angeles
320 West Temple Street, Room 1184
Los Angeles, California 90012

Soạn thảo dưới trách nhiệm của Cô Carole Chan, Cố vấn Uỷ Ban.

Bản dịch Căm Phù Chia bởi Chant Saserei, Cố vấn Trung-tâm Giáo-Dục Quốc-tế, USC. Bảng viết Căm Phù Chia do bởi ông Saing Sorya. Uỷ Ban vô cùng cảm tạ các kiều dân Căm Phù Chia và Việt-Nam đã giúp ý kiến, phê bình trong vấn đề soạn thảo tài liệu này:

T.s Thích, Thiền Ân, Viện Trưởng Viện Đại Học Đông Á, Los Angeles
Ô. Chant, Saserei, Cố Vấn Trung Tâm Giáo Dục Quốc Tế, USC - Cựu Phó Giám Đốc Ngoại Giao, Bộ Giáo Dục, Cộng Hòa Căm Phù Chia
Ô. Cong, Ngoc Duong

Ba Suzanne Figueroa

Ô. Chhuoen Kem, Pho Hoi Truong, Hội Kieu dan Cám Phu Chia, mien nam California

Ô.B. Viradet Kreng. Ô Kreng là Cộng Đong Chu Tich Hội Đong Tí Nan Đong Nam Á (SARC), Los Angeles

Ô. Nguyen, Trong Thiet

Ô. Than Pok, Co van Trung Tam Giao Duc Quoc Te, USC - Cuu Giam Doc, Bo Giao Duc, Cong Hoa Cám Phu Chia

Ô. Sar, Peou, Co van Trung Tam Giao Duc Quoc Te, USC - Cuu Giam Doc, Bo Giao Duc, Cong Hoa Cám Phu Chia

Ba Kim Sloca

Ô.B. Yang, Sem. Ô. Sem la Chu Tich Hoi Kieu Dan Cám Phu Chia, mien Nam California

60